

Welkom in Madrid

AANKOMST IN MADRID	3
WAT U NIET MAG MISSEN	4
HOOGTEPUNTEN VAN MICHELIN	6
MADRID IN 3 DAGEN	8

Het monument van
Alfons XII in het
Parque del Buen Retiro

© KievVictor/Shutterstock.com

De Gran Vía is een grote, drukke winkelstraat in het centrum van Madrid. © L. Maisant/hemis.fr

AANKOMST IN MADRID

Met het vliegtuig

Luchthaven Adolfo Suárez Madrid-Barajas – 13 km ten noordoosten van Madrid. ☎ 0034 913 211 000 of 902 404 704 (vanuit Spanje) - www.aerpuertomadrid-barajas.com of www.aena.es/es/adolfo-suarez-madrid-barajas.html.

VANAF DE LUCHTHAVEN

Metro - lijn 8 – Dit is de meest voordelige en meteen ook de gemakkelijkste oplossing. De lijn Nuevos

Ministerios - Aeropuerto T4 (roze) verzorgt de verbinding tussen de verschillende terminals en het noorden van het centrum van Madrid in 15-20 min.: 6.00-1.30 u - € 4,50/5 (€ 4,50 voor een traject tot 5 stations; € 0,10 per bijkomende halte).

Bus exprés Aeropuerto (203) – www.esmadrid.com/bus-expres-aeropuerto-madrid - dag en nacht - 6 haltes: 3 op de luchthaven (T1, T2/ T3 en T4) en 3 andere: O'Donnell, Pl. de Cibeles en station Atocha (die laatste alleen 6.00-23.30 u). Kaartje op de bus te kopen. U kunt ook kiezen voor buslijn **200** (luchthaven - Avenida de América), 6.00-23.30 u, elke 15 min. Neem daar de metro of een andere bus naar uw bestemming.

Taxi's – Aan elke terminal zijn er taxi-staanplaatsen. De rit naar het centrum, binnen de M30 (Calle 30, ringweg rond het centrum) kost € 30; reken op 30 min. rijden (zonder files). Buiten deze sector betaalt u wat de meter aangeeft, met een toeslag van € 5,50.

OPENBAAR VERVOER

Alle info en kaartjes van het net op www.crtm.es, ☎ 012 van 8.00 (10.00 u op za., zon- en feestd.) tot 22.00 u.

Metro: 6.00-1.30 u. Modern en handig netwerk.

Bus: 5.30/6.00-23.30 u. 's Nachts nemen 27 lijnen de dienst over. Ze vertrekken allemaal aan het Plaza de Cibeles.

Herlaadbare magneetkaart: € 1,50 per rit en € 12,20 voor de MetroBús (kaartje voor 10 ritten).

Abonnementen: voor 1, 2, 3, 5 of 7 dagen. Goed voor de metro, de bussen (behalve de Exprés Aeropuerto) en de Cercanías (treinen van de periferie).

🌀 'Openbaar vervoer', blz. 15.

Met de trein

Station Atocha – Pl. del Emperador Carlos V - ☎ 912 432 343. Aankomst van internationale treinen.

VANAF HET STATION

Metro – Station Atocha Renfe, **lijn 1** (Pinar de Chamartín - Valdecarros, blauw).

Bus – Aan de uitgang van het station, lijnen: 10, 14, 24, 26, 32, 37, 54, 57, 59, 85, 86, 102, 141, 203 en C2.

WAT U NIET MAG MISSEN

Onze favoriete 'mooiste plekjes'

1

Museo Arqueológico Nacional ★★★
Vouwkaart F4 - blz. 85

2

Museo del Prado ★★★
Vouwkaart E5-6 - blz. 62

3

Museo Nacional Reina Sofía ★★★
Vouwkaart E7 - blz. 73

4

Museo Nacional
Thyssen-Bornemisza ★★★
Vouwkaart E5 - blz. 70

5

Monasterio de El Escorial ★★★
Buiten de kaart - 📍 blz. 144

6

De oude stad ★★
Vouwkaart CD5-6 📍 blz. 28

7

Parque del Buen Retiro ★★
Vouwkaart FG5-6 - 📍 blz. 52

8

Plaza Mayor ★★
Vouwkaart D5 - 📍 blz. 30

9

Palacio Real ★★
Vouwkaart C5 - 📍 blz. 38

10

Gran Vía ★★
Vouwkaart D4-E5 - 📍 blz. 76

HOOGTEPUNTEN VAN MICHELIN

♥ **Val voor de charme van het Palacio de Cristal del Retiro.** Dit glazen paviljoen is een romantisch plaatje, ongeacht het seizoen, nu eens melancholisch, dan weer helder en licht, maar altijd prachtig! 🍷 blz. 61.

♥ **Zie de zon ondergaan boven het Plaza de Oriente.** Neem plaats op een bank of op een van de terrasjes op het plein om het spektakel gade te slaan. Bij zonsondergang tekent het koninklijke paleis zich af tegen een roze en paarse hemel, een uniek beeld. 🍷 blz. 53.

6 ♥ **Proef tapas in de Mercado de San Miguel.** Een prachtige markt uit het begin van de 20ste eeuw, die mooi gerestaureerd werd. Opgelet, het is hier altijd razend druk. 🍷 blz. 31 en blz. 112.

♥ **Beleef de drukte op het Plaza de Santa Ana.** Midden in de Barrio de las Letras, omgeven door historische bars, ligt een van de bedrijvigste pleinen van de hoofdstad. Op de terrasjes die het plein innemen heerst een gezellige drukte. 🍷 blz. 47.

♥ **Snuif de heerlijke geuren op van de tropische tuin in het station Atocha.** Bewonder de luxueuze tropische tuin in de prachtige ijzeren en glazen structuur van dit voormalige, 19de-eeuwse station. 🍷 blz. 58.

♥ **Kuier overdag rond in de wijk Chueca om er te shoppen en 's avonds om de bars af te schuimen.** In deze levendige, kosmopolitische wijk met een grote homogemeenschap valt altijd wat te beleven dankzij de vele winkels en de bruisende bars. 🍷 blz. 80.

♥ **Geniet van een 'chocolate con churros'.** Er is niets lekkerder dan een heerlijk kopje Spaanse chocolademelk waarin u lekker churros doopt. Ideaal als tussendoortje in de winter of bij het ontbijt. Niemand kan hieraan weerstand bieden! De Chocolatería San Ginés is een niet te missen adresje. 🍷 blz. 120.

Voor een romantisch plaatje moet u bij het Palacio de Cristal del Retiro zijn.

© M. Borgese/hemis.fr

Terrasjes palmen het Plaza de Santa Ana in.

♥ **Laat u bij mooi weer vervoeren door de rust en kalmte van het Café del Jardín** midden in het Museo del Romanticismo. 📍 blz. 84.

♥ **Doorkruis het Parque Madrid Río per fiets.** Volg de oevers van de Mazanares tot de Matadero en ontdek de artistieke stromingen die momenteel in zwang zijn in Madrid of bewonder de gerenoveerde voormalige slachthuizen. 📍 blz. 96.

♥ **Geniet van een van de mooiste uitzichten over Madrid,** vanaf de rooftop van het cultureel centrum Círculo de Bellas Artes. Geniet er rond borreltijd van een heerlijke cocktail. **Ecologisch leven en met een goed gevoel de mode volgen** met het dynamisch

Circular Project, dat modeontwerp verzoent met recyclage en upcycling. En om zich op te smukken met oog voor de planeet voorziet u zich bij Mi Rebotica van uw voorraad crèmes. 📍 blz. 128.

♥ **Kuier door de steile straatjes van Lavapiés.** Ontdek de kleurrijke gevels in deze kosmopolitische en volkse wijk. Geniet 's avonds van de alternatieve en feestelijke sfeer die er heerst 📍 blz. 92.

♥ **Keer terug in de tijd in de Egyptische tempel van Debod** en ontcijfer de hiërogliefen aan de binnenkant. Het monument werd door de Egyptenaren afgebroken en steen voor steen weer opgebouwd op het hoogste punt van Madrid. 📍 blz. 100.

MADRID IN 3 DAGEN

De eerste dag

► Ochtend

Kuier rond in de **oude stad**★★ (blz. 28) en bezichtig de **Plaza Mayor**★★ (blz. 30), de **Plaza de la Villa**★ (blz. 31) en het **Convento de las Descalzas Reales**★★ (blz. 45). Verken daarna de winkelstraten rond de **Puerta del Sol**★ (blz. 28).

► Lunchtijd

Kies voor tapas in het **Casa Labra** (blz. 112) of een lunch in de **Gourmet Experience – El Corte Inglés** (blz. 124) waar u kunt kiezen uit een gevarieerd

aanbod en kunt genieten van het uitzicht over de **Gran Vía**★★ (blz. 76).

► Na de lunch

Ontdek het Museo **Thyssen-Bornemisza**★★★ (blz. 58) met de prachtige collecties oude en moderne kunst of het **museum Reina Sofia**★★★ (blz. 73), waar de *Guernica* van Picasso zich bevindt. Ga daarna wat flaneren in het **Parque del Buen Retiro**★★ (blz. 52) en zet uw wandeling eventueel voort naar de **Puerta de Alcalá**★ (blz. 61).

► Avond

Geniet van een tapasdiner in de **Mercado de San Miguel**★ (blz. 31) en van een flamencoavond in een *tablao* (blz. 119). U brengt een zeer geanimeerde avond door in het **Teatro Eslava** (blz. 132).

De tweede dag

► Ochtend

Begeef u op het openingsuur naar het **Museo del Prado**★★★ (blz. 62): een volledige voormiddag is niet te lang voor dit museum dat de mooiste verzameling Spaanse kunst in de wereld herbergt.

► Lunchtijd

Proef van de overheerlijke *cocido madrileño* in de **Taberna de La Daniela** (blz. 113) of, als dit u te copieus lijkt, trek naar de terrassen van de cafés op het **Plaza de Oriente**★ (blz. 43).

► Na de lunch

Wandel door deze wijk en ontdek het **Palacio Real**★★ (blz. 38) en zijn tuinen, het uitzicht vanaf **Casa de Campo**★

ONLINE KAARTJES

Ze verlenen u toegang tot de permanente collecties en het merendeel van de tijdelijke tentoonstellingen en laten u toe om lange wachtrijen te vermijden.

Museo del Prado – www.museodelprado.es/visita-el-museo

Toegang (permanente en wisselende tentoonstellingen) € 15.

Museo Thyssen-Bornemisza – www.museothyssen.org/visita/tarifas

Toegang € 13.

Museo Nacional Reina Sofía – www.museoreinasofia.es/visita

Toegang € 12.

Combikaartje Paseo del Arte - € 32 - aankoop op de websites van elk van de drie musea.

De Catedral de la Almudena is nog mooier als het donker wordt.

(blz. 99), de **Catedral de la Almudena** (blz. 41), de **Plaza de Oriente**★ en het **Teatro Real** (blz. 44).

► Avond

Dineer in de **Barrio de las Letras**★ (blz. 46) rond de **Plaza de Santa Ana**★ (blz. 47), en sluit de avond af met een drankje in een van de bars die de wijk rijk is, of op een terrasje op het plein.

De derde dag

► Ochtend

Start de dag in het **Museo Arqueológico Nacional**★★★ (blz. 85) en ga dan windowshoppen in de chique wijk **Salamanca**★ (blz. 85 en blz. 129) waar de grote nationale en internationale merken te vinden zijn.

► Lunchtijd

Steek de Paseo de la Castellana over en zoek voor de lunch een adresje in de wijk Chueca: tapas in de **Mercado de San Antón** (blz. 116) of een volwaardige lunch bij het **Casa Salvador** (blz. 116).

► Na de lunch

Gebruik de namiddag om de drukke en levendige wijk **Chueca**★ (blz. 80) te ontdekken voor u de **Gran Vía**★★ (blz. 76) verkent.

► Avond

Gun uzelf een extraatje voor deze laatste avond en ga dineren in de **Platea** (blz. 117), een voormalige bioscoop die is omgebouwd tot een prachtige en immense gastronomische ruimte.

PRAKTISCHE INFO

Ambassades

België – Paseo de la Castellana 18, 6de verdieping - ☎ 915 776 300 - www.spain.diplomatie.belgium.be - ma.-vr. behalve feestd. 9.30-15.30 u.

Nederland – Paseo de la Castellana 259-D, Torre Espacio, 36ste verdieping - ☎ 913 537 500 - www.rijksoverheid.nl - alleen na afspraak.

Banken

📍 'Geldzaken', blz. 12, 'Openingstijden', blz. 16.

Elektriciteit

Spanje heeft hetzelfde voltage (220 V) en dezelfde stopcontacten als België en Nederland.

Feestdagen

📍 'Evenementenkalender', blz. 22.
Wanneer de feestdag op een zondag valt, wordt hij overgezet naar de volgende dag.

1 januari – Nieuwjaar.

6 januari – Driekoningen.

19 maart – H. Jozef (niet elk jaar).

Maart/april (wisselende data) – Witte Donderdag en Goede Vrijdag.

1 mei – Dag van de Arbeid.

2 mei – Feestdag van de autonome regio van Madrid.

15 mei – Feest van San Isidro, de patroonheilige van Madrid.

15 augustus – Maria-Hemelvaart en Feest van La Paloma.

12 oktober – Nationale feestdag van Spanje.

1 november – Allerheiligen.

9 november – Feest van de Maagd van La Almudena (niet elk jaar).

6 december – Dag van de Grondwet.

8 december – Feest van de Onbevleete Ontvangenis.

25 december – Kerstmis.

Fietsen

Madrid heeft de jongste jaren steeds uitdrukkelijker voor de fiets gekozen. Er zijn dan ook tal van grote verkeersassen die een aparte strook hebben waar de snelheid beperkt is tot 30 km/u en waar fietsers voorrang hebben. Er werden ook tal van fietspaden aangelegd, met als bekendste de *Anillo Verde* (groene ring), die een cirkel van 65 km rond de hoofdstad vormt. Wees toch maar voorzichtig onderweg!

📍 *Madrid Río*, blz. 96.

U vindt een **plan van de fietspaden** op www.infobicimadrid.es.

BiciMAD is een systeem van vrij te gebruiken elektrische fietsen dat vooral bedoeld is voor de inwoners van Madrid, maar u kunt er als toerist ook gebruik van maken met een een-, drie- of vijfdaagse pas. App te downloaden op telefoon (Engels en Spaans). www.bicimad.com

Alquiler de bicicletas – Tal van fietsverhuurders in alle wijken. Reken op € 20 per dag voor een elektrische stadsfiets.

Foaien

In bars, restaurants en hotels zijn de prijzen altijd inclusief bediening. Toch is het heel gebruikelijk om een fooi achter te laten (5-10 procent), wanneer het eten u gesmaakt heeft en u tevreden bent over de bediening, en ook taxichauffeurs krijgen graag wat extra.

Internet

De meeste hotels, alle stadsbussen en ook veel bars, cafés en restaurants bieden gratis wifi aan.

Openbaar vervoer

 Plattegrond van het openbaar vervoer aan de binnenzijde van het omslag.

U vindt alle nodige info (in het Spaans en het Engels) op www.crtm.es. Zie ook hieronder de **Tarjeta Multi**, een herlaadbaar vervoersbewijs dat zowel op de metro als op de bus kan gebruikt worden.

METRO

www.metromadrid.es - ☎ 902 444 403. De metrostellen rijden van 6.00 u tot 1.30 u om de 3 à 4 minuten tijdens de spits, om de 15 minuten 's nachts, na 24.00 u. Het metronet strekt zich uit over 290 km en telt meer dan 300 stations. De 12 **metrolijnen** dragen elk een nummer en hebben elk een aparte kleur. Er zijn 4 **tramlijnen** (*metro ligero*, ML). De metrolijnen worden vervolledigd door de lijnen van de **Cercanías** (treinen van de periferie).

Kaartjes en tarieven – Koop zeker een herlaadbaar vervoersbewijs (€ 2,50), te koop in de metrostations en in tabakswinkeltjes. De beste optie is de **Tarjeta**

Multi, die tegelijk door meerdere personen kan gebruikt worden. Laadt u die met een toeristenabonnement (zie hieronder), dan is de prijs van het ticket inbegrepen bij het abonnement. Voor zone A (Madrid stad) kunt u de kaart laden met een **enkele rit** die u de dag zelf nog valideert: € 1,50 (tot 5 stations) tot € 2 (€ 0,10 per bijkomend station tot maximaal € 2). De kaart **Metrobús** geldt voor tien ritten: € 12,20. Het **toeristenabonnement** (*Tarjeta turística*), met een onbeperkt aantal verplaatsingen, kost € 8,40 (1 dag) tot € 35,40 (7 dagen). Ticket luchthaven-centrum € 5.

BUS

www.emtmadrid.es - ☎ 914 068 810. De **EMT** (*Empresa Municipal de Transporte*) telt meer dan tweehonderd lijnen. De voornaamste buslijnen binnen de stad lopen wel door een eigen bedding, maar toch komen ze vaak vast te zitten in de vele **files** (te vermijden tijdens het spitsuur). De bussen hebben airco en zijn toegankelijk voor personen met beperkte mobiliteit. Ze

NOODNUMMERS

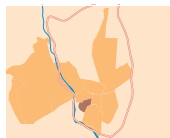
Politie (Policia) – ☎ 092 (lokale politie) of 091 (nationale politie).

Brandweer (Bomberos) en **medische noodgevallen** (Emergencias) – ☎ 112

Verlies van bankpas –
Belgische reizigers - alle bankpassen: ☎ +32 70 344 344
Nederlandse reizigers - alle bankpassen: ☎ +31 88 3855 372

DE OUDE STAD★★

(Casco Viejo)

Los Austrias - La Latina

Deze wijk draagt wel de naam 'oude stad', maar veel middeleeuws is er niet te bespeuren. Het netwerk aan straatjes rond het Plaza Mayor schetst een mooi beeld van Madrid ten tijde van de Habsburgers (16de-17de eeuw), de periode die ook aan de basis ligt van de bijnaam van de wijk, Los Austrias (de Oostenrijkers): karmozijnrode, roze of goudkleurige gevels en grijze stenen bogengalerijen met zwarte lantaarns langs onregelmatige voetpaden die langzaam aflopen naar de wijk van de kloosters, het paleis of naar de kleurrijke voorsteden van La Latina. In deze wirwar van trappen en steegjes ontdekt u de oudste heiligdommen van de stad, de typische kroegen en traditionele beschilderde uitstalramen. Her en der wisselen azulejo's af met barokstijl of art nouveau, wordt er hulde gebracht aan de *majas* uit de 18de-19de eeuw, volkse vrouwen met een zekere trots, symbool van de vrijheid en de schoonheid, aan de grote schilders of de Spaanse ham ...

- 28 ► **Bereikbaarheid:** Sol, Callao, Ópera of La Latina. De metro is de eenvoudigste wijze om de wijk te bereiken. Wie toch de bus wil nemen, kiest voor lijn 3 die de Calle Mayor volgt en naar het noorden rijdt, naar het stadion Santiago Bernabéu, of voor lijn 002 (elektrisch en gratis), die La Latina doorkruist van de Calle de Toledo naar de Gran Vía.

Detailkaart van de wijk blz. 32-33. Uitneembare vouwkaart CD5-6.

► **Aanrader:** vermijd de restaurants aan het Plaza Mayor (te toeristisch en te duur) en kies voor een adresje in de *cavas*. U kunt ook op zondag winkelen, want de boetieks in de winkelstraten rond de Puerta del Sol en de Gran Vía zijn elke dag open.

'De beste adressen', blz. 112, 120, 124 en 137.

Puerta del Sol ★

Vouwkaart D5

De Puerta del Sol is de ideale plek om uw bezoek aan Madrid te beginnen, want de **nul kilometer** van de Spaanse wegen ligt in het midden van dit grote halfelliptische plein. Het dankt zijn naam (Poort van de Zon) aan de voormalige versterkte poort die toegang gaf tot de oude stad. De poort en de omwalling werden midden 16de eeuw

afgebroken. Het huidige aanzicht dateert uit de 19de eeuw.

Op het plein komen de mensen nog steeds samen, maar ooit was dit het echte centrum van het Madrileense leven. Tijdens de opstand tegen de napoleontische troepen, bijvoorbeeld, begon hier op **2 mei 1808** het verzet van de Madrilenen. Op oudejaarsavond komen inwoners en toeristen op die plein samen om er af te tellen tot het nieuwe jaar.

Het Plaza Mayor is een van de toeristische trekpleisters van Madrid. © R. Mattes/hemis.fr

OVERNACHTEN

Hostal Santa Cruz	1	Petit Palace Posada del Peine	4
Hostal Acapulco	2	Hostal Alaska	8
Intur Palacio San Martín	3	Hostal Marlasca	9
		Hostal Ana Belén	10
		Hostal Adriano	11

UIT ETEN

Taberna de La Daniela	2
Casa Labra	5
Taberna Los Huevos de Lucio	6
Taberna Matritum	7
Botin	8
Food hall Galería Canalejas	9
Mercado de San Miguel	10
Café de Oriente	14
Toga	17
Vi COOL	35
Taberna de Antonio Sánchez	46
Botillería del Café de Oriente	58

IETS DRINKEN

Chocolatería San Ginés	1
Casa de Granada	8
El Jardín - Vip Lounge	12

WINKELN

Casa Hernanz	2
Calzados Lobo	3
Casa de Diego	4
Borca	5
El Gato Negro	7
Así	8
Boutique officielle du Real Madrid	10
Capas Seseña	12
La Violeta	14
Los Artistas del Barrio	18
La Central de Callao	23
Caramelos Paco	27
Aceitunas Jiménez	28
El Jardín del Convento	29

UITGAAN

Corral de la Morería	2
Las Carboneras	3
Sala Equis	4
El Viajero	7
Teatro Eslava	8
El Contraclub	9
Teatro Real	11
Hammam Al Ándalus	
Café Central	14
Sala El Sol	15

34

Op het Plaza de la Villa, voor het Casa de la Villa en het Casa de Cisneros, staat het standbeeld van admiraal Álvaro de Bazán.

werd vanaf 1645 tot 1693 grondig gerenoveerd. Hierdoor is het eerste niveau klassiek terwijl de bovenverdiepingen duidelijk de barokstijl volgen. Aan de andere kant van het plein staat de **Torre de los Lujanes**, een van de weinige getuigen van de burgerlijke bouwkunst uit de 15de eeuw. Het paleis en zijn torens tonen enkele **mudejarelementen**, zoals de hoefijzervormige arcades. In deze toren zou Frans I opgesloten hebben gezeten na zijn nederlaag bij Pavia (1525). Aan de zuidzijde van het plein ligt het **Casa de Cisneros**, een elegant paleis (1537) dat via een boog verbonden is met het stadhuis en opgetrokken is in

renaissancestijl. Het werd in de loop der eeuwen grondig gerestaureerd en van het oorspronkelijke gebouw blijven enkel nog de gevels over in de Calles del Cordón en del Sacramento.

Basilica de San Miguel ★

Vouwkaart D5-6 – San Justo 4 - ☎ 915 484 011 - www.basilicadesanmiguel.org - 1 juli-30 sept.: ma.-za. 9.45-13.00 u en 18.00-21.15 u, zon- en feestd. 9.45-13.30 u en 18.30-21.30 u; juni: ma.-za. 10.00-13.00 u en 18.30-21.15 u, zon- en feestd. 10.00-13.30 u en 18.30-21.15 u; okt.-mei: ma.-za. 9.45-13.15 u en 17.30-21.15 u, zon-en feestd. 9.45-14.30 u en 17.30-21.30 u - gratis.

Deze mooie basiliek werd ontworpen door Bonavía (1739) en is een van de zeldzame Spaanse kerken geïnspireerd op de Italiaanse barok (18de eeuw). Ze combineert bogen en standbeelden op elegante wijze met elkaar. Ook de koepel, de bogen, het stucwerk en de fresco's binnen stralen diezelfde gracieuze schoonheid uit.

LA LATINA

Iglesia de San Pedro

Detailkaart blz. 32-33 – Costanilla de San Pedro.

Deze eenvoudige kerk aan de Calle del Nuncio werd opgetrokken op de grondvesten van een oude moskee. Zijn **mudejartoren** (14de eeuw) is een van de twee laatste in Madrid.

Plaza de la Paja

Vouwkaart C6

Dit grote onregelmatige plein (letterlijk 'stroplein') baadt in een landelijke sfeer. In de middeleeuwen was dit een van de bedrijvigste pleinen van de stad, want hier werd een belangrijke boerenmarkt gehouden. Later werd dit een van de bekoorlijkste wijken van Madrid met mooie herenhuizen.

Wat verderop vindt u de piepkleine **Jardin del Príncipe Anglona** (maart-sept.: dag. 10.00-22.00 u, de rest van het jaar: dag. 10.00-18.00 u), een ware oase van rust. Vroeger was dit de tuin van het paleis van de familie Osuna, een belangrijke aristocratische familie. Ertegenover staat de Capilla del Obispo.

Capilla del Obispo

Detailkaart blz. 32-33 – Pl. de la Paja - ☎ 915 592 874 - www.museo.catedraldelaalmudenas.es - open ma.-do 17.45-20.00 u, vr. 17.45-19.00 u, za. 12.00-13.30 u, zo. 12.00-14.00 u - rondleiding mogelijk op afspraak, informeer ernaar bij het museum van de kathedraal, di. 10.00 u, 10.45 u en 11.30 u en do. 16.00 u en 16.45 u, alleen in het Spaans, € 4. Deze 'kapel van de bisschop', een van de oudste bouwwerken van Madrid (eerste helft van de 16de eeuw) lijkt aan de buitenzijde op een paleis. In de kleine kloostergang geeft een mooie houten deur met taferelen uit het Oude en het Nieuwe Testament toegang tot de laatgotische kapel. **Francisco Giralte** zorgde voor de **decoratie** in **platereske** renaissancestijl (die verwijst naar de edelsmeedkunst, *platero* betekent zilversmid), waaronder een weelderig retabel en albasten cenotafelen. De kapel staat op een voormalige middeleeuwse

begraafplaats waarvan nog enkele resten te zien zijn (rechts van het koor).

Iglesia de San Andrés

Detailkaart blz. 32-33 – Pl. de San Andrés 1.

Deze 17de-eeuwse barokkerk heeft een bakstenen en natuurstenen koepel en werd opgetrokken om er de relieken van San Isidro (☞ *Colegiata de San Isidro Labrador*, blz. 37) onder te brengen. Binnen valt vooral de weelderige, marmeren barokversiering van het koor en de koepel op.

Museo de San Isidro. Los orígenes de Madrid

Detailkaart blz. 32-33 – Pl. de San Andrés 2 - ☎ 913 667 415 - www.museomadrid.com/museo-de-san-isidro - di.-zo. 9.30-20.00 u (midden juni tot midden sept. 10.00-19.00 u) - gratis.

Dit bijzonder kleine museum is ondergebracht op de plaats waar ooit **San Isidro**, de patroonheilige van Madrid, woonde. Het gebouw is opgetrokken rond een renaissancepatio (16de eeuw) en huisvest een kleine kapel uit de 17de eeuw en de waterput waar Isidro op miraculeuze wijze zijn zoon redde. Het bezoek schetst u de **geschiedenis van de hoofdstad** aan de hand van archeologische vondsten, en behandelt de prehistorie, de Romeinse en de Moorse tijd en de gouden eeuw van Madrid.

De Cavas

Detailkaart blz. 32-33

De **Cava Alta** en de **Cava Baja** verbinden de voormalige Puertas Cerrada en

UIT ETEN

In de **oude stad** en de wijk rond de **Plaza Santa Ana** krioelt het van de restaurants, van volkse tavernes tot designrestaurants over Mexicaanse, Cubaanse of Argentijnse adresjes ... Vermijd de terrasjes aan het **Plaza Mayor**, die exuberant hoge prijzen aanrekenen. Voor hippe restaurants met een creatieve fusionkeuken moet u richting **Chueca** of **Malasaña** waar ook nog een paar goedkopere maar even lekkere adresjes te vinden zijn. De echte toprestaurants, tot slot, liggen gegroepeerd in de chique wijk **Salamanca**.

 Meer praktische informatie vindt u onder 'Bestemming Madrid/Uit eten', blz. 21. Kijk ook onder 'Iets drinken', blz. 120: sommige adresjes serveren ook lichte maaltijden, ideaal voor de lunch.

 *Onderstaande adressen vindt u terug op de **uitneembare vouwkaart** aan de binnenzijde van het omslag; zoek het overeenkomstige nummer (bv. **1**). De aanwijzingen in het rood verwijzen eveneens naar deze kaart. Sommige adressen staan ook aangegeuid op de detailkaarten.*

In de oude stad

Detailkaart blz. 32 en vouwkaart D5-6 ONGEVEER € 20

5 Casa Labra – D5 - Tetuán 12 - Sol - ☎ 915 310 081 - www.casalabra.es - 11.00-15.30 u en 18.30-22.30 u. Zowel trouwe klanten als toeristen drommen samen bij de deuren van dit

etablisement, dat al bestaat sinds 1860 en vooral bekend is om zijn beignets en kabeljauwkroketten. Tussen de muren van deze taverne zou in 1879 de Spaanse arbeiderspartij opgericht zijn. Mogelijkheid om een plaatsje te zoeken in de eetzaal achter de bar.

10 Mercado de San Miguel – D5 - Pl. de San Miguel - Sol - ☎ 915 424 936 - www.mercadodesanmiguel.es - 12.00-24.00 u (tot 1.00 u op vr. en za.). Een must. Deze overdekte markt van begin van de 20ste eeuw is een aangename en hippe plek om tapas te komen eten. Onder de mooie structuur van smeedijzer en glas bieden de oude stalletjes allerhande tapas en raciones. Het enige nadeel: het is hier altijd drommen (vooral tijdens het weekend en 's avonds).

TUSSEN € 20 EN € 35

6 Taberna Los Huevos de Lucio – D6 - Cava Baja 30 - La Latina - ☎ 913 662 984 - www.losevosdelucio.com - 13.00-16.00 u en 20.30-23.45 u - *gesl. aug.* - gerechten € 14/22. Het kleine, bescheidener broertje van het moederhuis, het beroemde Casa Lucio (☎ 913 658 217), dat ertegenover ligt. Tijdens het weekend is het hier bijzonder druk en terecht, want de gerechten zijn er ronduit schitterend en de porties groot. Onmogelijk te ontsnappen aan de *huevos estrellados*, spiegeleieren, de specialiteit van het huis. Maar ook de knapperige, gefrituurde aubergines en de *salmorejo*, een koude Andalusische soep, zijn een waar genot.

In de Mercado de San Miguel proeft u heerlijke tapas.

7 Taberna Matritum – D6 - Cava Alta 17 - M La Latina - 913 658 237 - www.tabernamatritum.es - 13.00-16.00 u en 20.00-24.00 u - ma. en di.-wo. gesl. - gerechten € 16/19. De gedroomde plek voor liefhebbers van Bacchus. Nieuwkomers of fijnproevers zullen meteen vallen voor deze hartelijke, gezellige wijnbar zonder veel franjes. Op de wijnkaart staan meer dan tweehonderd referenties, voornamelijk Spaanse wijnen. Vraag advies of kies voor de wijn van de week. De chef bereidt tapas en inventieve, verfijnde gerechten.

9 Food Hall Galeria Canalejas – D5 - Alcalá, 12 - M Sol, Sevilla - 12.00-24.00 u (do.-za tot 2.00 u). Deze chique food court, aangebouwd bij het luxeuze Four-Seasons hotel, groepeer

een tiental eetstalletjes met verfijnde tapas, een mix van Spaanse specialiteiten en wereldkeuken. Bij de stalletjes vermelden we de Monchis, The Eight, die wordt gerund door de sterrenchef Julian Marmol en de 19.86 by Rubén Arnanz, genaamd naar een andere sterrenchef.

MEER DAN € 35

2 Taberna de La Daniela – D5-6 - Los Cuchilleros 9 - M Sol - 913 662 018 - www.tabernadeladaniela.com - 13.00-17.00 u (tot 17.30 u op za. en zo.) en 20.00-24.00 u (vanaf 20.30 u op za. en zo. en tot 0.30 u op vr. en za.) - gerechten € 20/29. Dit etablissement heeft een stevige reputatie dankzij zijn *cocido* (stoofpotje). In een warme en gezellige sfeer, als in een traditionele

DE MADRILENEN

In Madrid is niets vanzelfsprekend. Het is de bakermat van een *movida* die er zoveel aan gedaan heeft om de burgerij wakker te schudden dat men ze het zwijgen oplegde, het zwaartepunt van een strenge hispaniteit, maar tegelijk aantrekkingspool van meer en meer migranten: Madrid behoort niet langer alleen toe aan de Madrilenen. Maar wie zijn dan die inwoners van de Spaanse hoofdstad? En hoe leven ze?

Een Spaanse smeltkroes

150

Sinds Madrid in 1561 hoofdstad werd, is de stad uit haar voegen gebarsten met de komst van nieuwe inwoners, afkomstig uit andere Spaanse provincies of uit de kolonies. In de jaren 1970 en 1990 trok de stad veel landgenoten uit de arme provincies Extremadura en Andalusië aan.

De immense groei van de immobielmarkt en van het land zelf verhoogde al snel de nood aan nieuwe arbeidskrachten, aangetrokken uit het buitenland, met een bijbehorende **immigratiegolf** tot gevolg. De nabijheid van Marokko en de historische banden met dat land maakten het tot belangrijkste leverancier van buitenlandse arbeiders voor de bouw en de landbouw. De immigratie uit **Latijns- en Centraal-Amerika** diende vooral als aanvulling van de arbeidskrachten in de dienstensector en de horeca. Maar in de stad heeft zich intussen ook een belangrijke **Aziatische gemeenschap** gevestigd, voornamelijk gespecialiseerd

in de import van goedkoop textiel en in de groothandel die de Spaanse kunstambachtslieden verdringen. Deze bevolkingsgroepen wonen samen in de wijk Lavapiés. Maar door de verhoging van de **huurprijzen** en de toenemende 'gentrificatie' van het centrum vergroot het huisvestingsprobleem.

En het familiegevoel?

De economische situatie in de hoofdstad blijft problematisch, ook al is het werkloosheidscijfer voor het eerst in twaalf jaar gedaald onder de symbolische grens van 10% (eind 2019 9,99% in Madrid). Maar de Covid-19-crisis riskeren de stad en haar inwoners opnieuw in een zware sociale en economische crisis te dompelen. Als gevolg hiervan wordt de **emancipatie van de jongeren** opgeschoven. Door een gebrek aan perspectief worden ze verplicht langer in hun familiale cocon te blijven en wordt de leeftijd waarop ze zelf een gezin stichten achteruitgeschoven.

De **familie** blijft een fundamentele pijler van de Spaanse maatschappij, maar is mee geëvolueerd en heeft zich opengesteld voor meer moderne leefvormen (ongetrouwd samenwonen, eenoudergezinnen, homokoppels, nieuw samengestelde gezinnen). Tijdens het weekend ziet u vaak hele families Madrilenen, jong en oud tezamen, door de stad wandelen, gekleed in hun beste kleding. Deze familiebanden hebben altijd al een belangrijke rol gespeeld om problemen het hoofd te bieden

DE MOVIDA

Het is zonder twijfel de socioculturele beweging *movida* (van het werkwoord *mover*, bewegen) die aan Madrid zijn huidige reputatie heeft gegeven, ook al is die periode nu voorbij. Na de sombere jaren van de dictatuur, aan het eind van de jaren zeventig van de vorige eeuw, waaide er een wind van **libertaire waanzin** door de hoofdstad. Alle intellectuele, sociale en seksuele stijfheid werd aan de kant geschoven. Madrid en met name de wijk Malasaña was de bakermat van deze vlucht vooruit. De cineast Pedro Almodóvar, de groepen Kaka de Luxe, Glutamato Yéyè, de zangers Fabio McNamara en Olvido Gara (gekend onder de naam Alaska), de fotografen Ouka Lele, Pablo Pérez Minguez en Alberto García-Alix wilden een oneerbiedig beeld schetsen van grenzeloze **permissiviteit**. Het

is de plotse ontwikkeling van een generatie jonge Spanjaarden die de burgeroorlog nooit meemaakten. Vanaf 1977 verwierpen ze het zware juk van het Franco-regime en stortten ze zich in een teugellose frivoliteit. In de jaren 1980 was Madrid de hoofdstad van de slapeloze nachten. Er heerste een intense energie en **creativiteit** en het vrolijke gemoed van elkeen was slechts een masker voor een tragische bezetenheid. En toch, beetje bij beetje doofde de *movida* uit ... Aids, overdoses en zelfmoord eisten het leven van verscheidene boegbeelden.

Pedro Almodóvar

151

Almodóvar is het symbool van de *movida* sinds zijn eerste films *Pepi, Luci, Bom y otras chicas del montón* (1980), *Laberinto de pasiones* (1983). Almodóvar is een van de weinige kunstenaars die hun internationale carrière hebben kunnen voortzetten na die jaren van grondige vernieuwing. Hij werd geboren in 1949 en verwierf internationale bekendheid dankzij zijn eigen stijl, te herkennen vanaf de eerste beelden, met *Mujeres al borde de un ataque de nervios* (1988), *¡Átame!* (1990) en *Tacones lejanos* (1991). Hij is zelf homoseksueel en behandelt zonder schroom thema's als seksualiteit, religie, drugs en pornografie. Als incarnatie van een open en verdraagzaam Spanje werd Pedro Almodóvar meermaals bekroond op de Cesars, de Golden Globes en de Oscars.

© Uncinefillo

Penélope Cruz in *Los abrazos rotos* van de bekende filmregisseur Pedro Almodóvar

Vertaling	Valérie Maes, Frank Vandecavve
Omslagontwerp	Keppie & Keppie
Omslagfoto	iStock - Getty Images/Studio imagen73
Foto's achterplat	Van links naar rechts: Museo del Prado (C. Seba/ mauritijs images/age fotostock, Las Vistillas (FSG/age fotostock), Monasterio de El Escorial (Bluejayfoto/ Getty Images Plus)
Ontwerp binnenwerk	Keppie & Keppie
Oorspronkelijke titel	Le Guide Vert Week&GO Madrid
Oorspronkelijke uitgever	Michelin, Parijs
Directie	Philippe Orain
Uitgevers	AFlorence Dyan (Michelin), Lieven Defour (Lannoo)
Redactie	Martin Angel, Christine Barrély, France Bourboulon, Dominique Camus, Élisabeth Cautru, Alexandra Didier, María Luisa Galván, Mathieu Guillochon, María Gutiérrez, Mélanie Lemaire, Marion Liautaud, Matilde Miñón, Claire Rideau, Sarah Sergent, Magali Triano
Cartografie	Aura-Ionela Mardari, Theodor Cepraga, Costina-Ionela Lungu
Stadskaarten	© MICHELIN 2022 en © 2006-2018 TomTom. All rights reserved. <small>This material is proprietary and the subject of copyright protection, database right protection and other intellectual property rights owned by TomTom or its suppliers. The use of this material is subject to the terms of a license agreement. Any unauthorized copying or disclosure of this material will lead to criminal and civil liabilities.</small>
Met dank aan	Véronique Aissani, Élisabeth Cautru, Carole Diascorn, Ilona D'Angela, Marion Capera, Marie Simonet, Irina Răcaru, Bogdan Gheorghiu, Cristian Catona, Hervé Dubois, Pascal Grougon, Dominique Auclair

© Cartografie: Michelin

© Nederlandse tekst: Uitgeverij Lannoo, nv, Tielt, 2023

Het redactieteam heeft de grootste zorg besteed aan de samenstelling en de controle van deze gids. Maar omdat de gegevens voortdurend gewijzigd worden, moet de praktische informatie (prijzen, adressen, bezoeken, telefoonnummers, bezienwaardigheden, internetadressen...) worden beschouwd als een aanwijzing. Het is dan ook best mogelijk dat bepaalde info bij het verschijnen van deze gids niet helemaal correct of volledig is. Wij kunnen daar niet verantwoordelijk voor worden gesteld. Deze gids bestaat voor en door u; u bewijst ons dan ook een grote dienst door eventuele tekortkomingen of vergissingen te melden. Aarzel niet om ons uw opmerkingen en suggesties over de inhoud van deze gids mee te delen. Bij een eerstvolgende bijgewerkte editie zullen wij daar rekening mee houden.

Contactadres	De Groene Reisgids Uitgeverij Lannoo Kasteelstraat 97 B-8700 Tielt degroenereisgids@lannoo.be	De Groene Reisgids Uitgeverij Terra Lannoo bv Postbus 23202 1100 DS Amsterdam Zuid-Oost info@terralannoo.nl
---------------------	---	---

www.lannoo.com

Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

D/2023/45/342 - NUR 512 - ISBN 978-94-014-6508-3